

**Handläggare**  
Anna-Lena Albin  
Telefon: 0850812018

**Till**  
Södermalms stadsdelsnämnd  
24 september 2020

## Remiss beträffande förslag till ny avfallsplan för Stockholms kommun 2021-2024

Svar på remiss från avfallsnämnden

### Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

### Sammanfattning

Avfallsnämnden har, genom Stockholm Vatten och Avfall, tagit fram ett förslag till ny avfallsplan för Stockholms kommun 2021-2024. Förslaget till avfallsplan för 2021–2024 är i stort en revidering av avfallsplanen för 2017–2020. Tre av de fyra huvudmålen är kvar men något omarbetade. Ett nytt huvudmål ”Nedskräpningen i Stockholm ska minska” har tillkommit där åtgärder för att förebygga och avhjälpa nedskräpning samlats.

Grunden för Avfallsplanen ligger i globala, nationella och regionala miljömål samt avfallsplaner. Målen har även koppling till stadens övriga handlingsplaner och program som bl.a. Stockholms stads miljöprogram 2020–2023 samt klimathandlingsplan 2020-2023.

Förvaltningen är positiv till förslaget och anser att det är en bra och framåtsträvande avfallsplan med skärpta krav på cirkulär ekonomi, matavfallsinsamling, minskad resursanvändning med mera. Avfallsplanens koppling till stadens miljöprogram 2020–2023 och klimathandlingsplan 2020–2023 skapar en bra helhet och gör det enklare att arbeta in delmål och åtgärder i nämndens verksamhetsplan.

### Bakgrund

Avfallsnämnden har, genom Stockholm Vatten och Avfall, tagit fram ett förslag till ny avfallsplan för Stockholms kommun 2021-2024. Avfallsplanen är ett av kommunens lagstadgade styrdokument och beskriver nuläge, mål och åtgärdsförslag för

avfallshanteringen. Remissförslaget har formats med utgångspunkt i lagstiftning, nationella och regionala miljömål, stadens miljöprogram och klimathandlingsplan samt hur de vill att staden ska se ut framöver.

Förslaget är i stort en revidering av gällande avfallsplan med fyra huvudmål som sedan brutits ner till mer detaljerade delmål för planperioden.

Remissvar ska efter begärt anstånd vara KS tillhanda 30 september 2020.

### **Ärendets beredning**

Ärendet har beretts av ekonomiavdelningen inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och i pensionärsrådet den 14 september samt i rådet för funktionshindersfrågor den 15 september 2020.

### **Ärendet**

Avfallshanteringen är en viktig del av samhällets infrastruktur och den engagerar och berör många. Enligt Miljöbalken ska därför alla kommuner ha en avfallsplan, omfattande allt avfall i kommunen - både det som kommunen har ansvar för och övrigt avfall.

Avfallsplanen ska redovisa vilka mål och åtgärder som kommunen långsiktigt planerar för, så att avfallets mängd och farlighet ska minska, samt innehålla uppgifter om allt avfall som uppkommer inom kommunen.

Stockholm är en av de snabbast växande regionerna i Europa. Den stadigt växande folkmängden innebär ökade krav på tillräckligt med plats för återbruk och förebyggande åtgärder som hantering av både hushållens och verksamheternas avfall.

Grunden för Avfallsplanen ligger i globala, nationella och regionala miljömål samt avfallsplaner. Målen har även koppling till stadens övriga handlingsplaner och program som bl.a. Stockholms stads miljöprogram 2020–2023 samt klimathandlingsplan 2020–2023.

Förslaget till avfallsplan för 2021–2024 är i stort en revidering av avfallsplanen för 2017–2020. Tre av de fyra huvudmålen är kvar men något omarbetade. Ett nytt huvudmål ”Nedskräpningen i Stockholm ska minska” har tillkommit där åtgärder för att förebygga och avhjälpa nedskräpning samlats. Huvudmålet om

farligt avfall har tagits bort och delmålen samt åtgärder för detta ingår nu istället under övriga huvudmål.

Avfallsnämnden ansvarar för framtagandet av avfallsplanen. Under de flesta delmålen redovisas vad Stockholm Vatten och Avfall kommer att göra för att delmålet ska uppnås. Utöver det redovisas åtgärder som stadens förvaltningar och bolag kommer utföra som verksamhetsutövare för att uppnå målen. I något fall redovisas vad specifika förvaltningar som trafikkontoret eller stadsdelsförvaltningarna kommer att göra. Där andra förvaltningar och bolag har rådigheten är det viktigt att delmålen arbetas in i respektive verksamhetsplan och följs upp i verksamhetsberättelserna.

Avfallsplanen innehåller fyra huvudmål. Under varje mål ges en vision för hur det ska se ut år 2040. Visionsmålen syftar till att nå stadens långsiktiga mål i Vision 2040 Möjligheternas Stockholm. De fyra huvudmålen har sedan brutits ned till mer detaljerade delmål för planperioden 2021–2024 som i sin tur har åtgärder kopplade som kan bidra till att målen kan uppnås. Se bilaga 2 för en tydlig uppställning av mål, delmål och åtgärder. Nedan redovisas de fyra huvudmålen och vissa åtgärder.

#### Mål 1.

Avfall från boende och verksamma i staden ska minska och det som ändå uppkommer ska tas om hand resurseffektivt

Stockholms stad eftersträvar att förebygga avfall genom att köpa rätt produkter i rätt mängder. Produkter återanvänds och repareras när så är möjligt. Staden strävar efter att flytta avfallet uppåt i enlighet med EU:s avfallshierarki. Att minska mängden avfall som uppkommer är en stor och viktig utmaning inom miljöarbetet.

Kommunerna har idag få verktyg för att direkt påverka flödena av avfall i samhället. Inom den egna verksamheten har dock Stockholms stad en viktig roll i arbetet med att minska avfallsmängderna och vara föregångare.

Några åtgärder som utförs av verksamheter inom Stockholms stad

- Använda stadens interna återbrukscentrum, Stocket, som ett förstahandsalternativ i samband med inköp av möbler och inventarier till stadens verksamheter. (klimathandlingsplanen)
- Verksamheter där det uppkommer matavfall, förpackningar samt tidningar ska ha sorteringsmöjligheter för detta

## Mål 2.

### Nedskräpningen i staden ska minska

Nedskräpade platser kan skapa en känsla av otrygghet förutom att det ser trist ut. Stockholms stad bedriver ett aktivt arbete med att minska nedskräpningen på gator och torg, samt i parker och grönområden. Åtgärderna består i att öka städningen och att med kampanjer och kommunikation förändra medborgarnas attityd och beteende beträffande nedskräpning. Nya insamlingssystem provas och städning sker när människor ser.

Nedskräpning bidrar även till miljöskador genom läckage av mikroplaster och andra ämnen samt kan locka skadedjur.

Några åtgärder som utförs av stadsdelsförvaltningarna:

- Se till att park- och grönområden i staden upplevs som rena, välskötta, trygga och tillgängliga
- Hålla en hög standard i stadsdelarnas lekparkar så att de är fria från nedskräpning
- Använda klimatsmarta alternativ i avfallshanteringen

## Mål 3.

### Avfallshanteringen ska anpassas till människan

Avfallshanteringssystemen ska fungera bra för alla som bor och verkar i Stockholm. Hela hanteringskedjan ska präglas av en god arbetsmiljö, hänsyn till den omgivande miljön och till avfallslämnarna; från det att avfallet uppkommer, via insamlingen till att det slutligen omhändertas och behandlas. Redan innan avfall uppkommer ska förebyggande och återanvändning vara enkla och naturliga åtgärder. De tre delarna som behandlas under detta mål är:

- Kunskap, förståelse och befastande
- Tillgänglighet, användbarhet och användarvänlighet
- Arbetsmiljö

Kommunala verksamheter har ansvar för sitt verksamhetsavfall. För vissa avfallsslag har producenterna ansvar för insamlingssystemen. Inom fastigheten har fastighetsinnehavaren ansvar för att det finns en väl fungerande och lättillgänglig avfallshantering.

#### Mål 4.

#### **Avfallshantering ska vara en självklar del i stadens fysiska planering**

Detta mål har en central roll för måluppfyllelsen för alla övriga mål. I takt med att stadens befolkning och nyttjande av stadens resurser växer förväntas även mängden avfall som ska tas om hand öka. Även om mängden avfall per person kommer minska bedöms befolkningsökning utgöra ett större tillskott under planperioden. Även om storstaden har goda generella förutsättningar för en effektiv avfallshantering, är det en utmaning att skapa system som är lättillgängliga, miljö- och kostnadseffektiva och samtidigt väl anpassade till stadsmiljön.

Stockholm behöver också anpassas till ett föränderligt klimat. Kraftiga skyfall och höjd havsnivå leder till översvänningsrisker och kan påverka var anläggningar behöver placeras så att inte funktionen slås ut.

#### **Synpunkter och förslag**

Mycket av det som står i förslaget till avfallsplan är välkänt eftersom utgångspunkten är nuvarande plan. Förvaltningen är positiv till förslaget och anser att det är en bra och framåtsträvande avfallsplan med skärpta krav på cirkulär ekonomi, matavfallsinsamling, minskad resursanvändning med mera.

Avfallsplanens koppling till stadens miljöprogram 2020–2023 och klimathandlingsplan 2020–2023 skapar en bra helhet och gör det enklare att arbeta in delmål och åtgärder i nämndens verksamhetsplan.

Nämnden är mest berörd av huvudmål 1 och 2 i avfallsplanen, huvudmålen har ett antal delmål som i sin tur har ett flertal åtgärder. Samtliga åtgärder som vi föreslår ta ansvar för finns att ta del av i bilagan *Sammanställning av alla åtgärder och ansvariga*. Förvaltningen bedömer att flertalet åtgärder är genomförbara och vissa är redan påbörjade. Förvaltningen fokuserar sina synpunkter främst på de områden och åtgärder som berör vår verksamhet.

Stadsdelsförvaltningen ställer sig positiv till utökad verksamhet av mobila återvinningscentraler (ÅVC). Generellt sett behöver medborgare ha tillgång till bil för att ta sig till ÅVC inom staden. Förvaltningen vill utöka möjligheten för medborgare att kunna återvinna på rätt sätt även utan tillgång till bil eller annat fordon.

Det förekommer flera områden inom stadsdelsområdet där tillgång till bil är begränsad och därför ser förvaltningen positivt på att Stockholm vatten och avfall (SVOA) kan utöka samt i förlängningen även permanenta arbetet med mobila ÅVC i staden.

### **Synpunkter på huvudmål 1**

Förvaltningen kommer flytta till nya lokaler i Hammarby sjöstad våren 2021, vid flytten kommer så mycket som möjligt av möblemanget flyttas med och nyanskaffning av inventarier sker endast om det är absolut nödvändigt. Detta för att vi ska vara resurssmarta och minska konsumtionens klimatpåverkan. Det som inte går med i flytten kommer läggas ut på återbrukstjänsten Stocket.

Förvaltningen har ett pågående arbete med att införa matavfallsinsamling i stadsdelsnämndens verksamheter där det är tekniskt möjligt. Många av nämndens kommunala förskolor och äldreboenden har matavfallsinsamling redan idag och vid nybyggnation av större verksamhetslokaler beställer vi installation av matavfallskvarn med kombitank (fettavskiljare/matavfall). Eftersom stadsdelsnämnden endast förhyr lokaler och ibland även delar soppetrymmen med andra hyresgäster har förvaltningen inte beslutsrätt i alla lägen.

Flertalet av avfallsplanens åtgärder är grundade i upphandlingsfrågor. Förvaltningen vill således framhålla behovet av informationsinsatser om vilka krav som är möjliga och effektivast att ställa inom avtalsupphandlingar på förvaltningen.

### **Synpunkter på huvudmål 2**

#### *2.1 Nedskräpning i stadsmiljön och grönområden ska minska*

Förvaltningen bedömer att föreslagna åtgärder är relevanta för att uppnå målsättningen att nedskräpningen i stadsmiljön och grönområden ska minska. Att parker och grönområden ska upplevs rena, välskötta, trygga och tillgängliga är prioriterat för förvaltningen. Vissa åtgärder som föreslås utförs redan såsom att erbjuda skolklasser att delta i vårstädningsskampanj med skräpplockning och att tillämpa klimatsmarta alternativ i avfallshanteringen genom att ersätta gamla och trasiga skräpkorgar med självkomprimerande skräpkorgar med solcellsdrift.

Åtgärden att ”Hålla en hög standard i stadsdelarnas lekparkers så att de är fria från nedskräpning” bör enligt förvaltningen förtydligas då den är svår att förstå. Vad menas med hög standard? Är det

lekplatsernas allmänna skick avseende lekutrustning mm och/eller renhållingsfrekvensen som åsyftas?

Beträffande åtgärden att kommunicera kring arbetet med att hålla rent samt motverka nedskräpning så genomför förvaltningen det idag främst genom digitala kanaler såsom Facebook, på förvaltningens hemsida samt på de självkomprimerande skräpkorgarna med solcellsdrift. Förvaltningen gör bedömningen att stadsgemensamma kommunikationsinsatser är effektivare än ett alltför delegerat ansvar kring kommunikation.

### *2.2 Uppkomsten av marint skräp ska minska*

Förvaltningen anser att huvudansvarig förvaltning eller bolag ska utses för genomförande av föreslagna åtgärder enligt samma struktur som gäller för renhållning på land.

Förvaltningen uppskattar att avfallsplanen bekräftar att Stockholms Hamn AB, på uppdrag av trafikkontoret, kontinuerlig genomför renhållning av vattenytor och strandkanter i centrala Stockholm.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Ann-Christine Jenvén  
Stadsdelsdirektör

Snorre Berglund  
Avdelningschef

### **Bilagor**

1. Avfallsplan för Stockholm 2021–2024
2. Sammanställning av alla åtgärder och ansvariga

## **Attesterat av**

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

<b>Namn</b>	<b>Datum</b>
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2020-09-09
Snorre Berglund, Avdelningschef	2020-09-09